

Wspólnicy:

adw. Jacek Dubois
r. pr. Elżbieta Kosińska-Kozak
adw. Elżbieta Buczek
r. pr. Szymon Chmielewski

Adwokaci i Radcy Prawni:

adw. Marcin Bąk
adw. Aleksandra Biernacka
adw. Anna Chybińska
r. pr. Magdalena Czech
r. pr. Agnieszka Frank-Dembińska
adw. Zofia Gajewska
adw. Ewa Knobloch
adw. Monika Król-Gajewska
adw. Agnieszka Najda-Kroc
adw. Agata Plichta-Trzonkowska
adw. Kamil Rudol
adw. Izabela Sakula-Luciuk
adw. Łukasz Smolak
adw. Piotr Warfołomiejew
adw. Michał Zacharski
adw. Paulina Zaremba-Filipek

Warszawa, dnia 8 lipca 2020 roku

**Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia
w Warszawie
II Wydział Karny**

za pośrednictwem:

**Prokuratury Rejonowej
Warszawa Śródmieście – Północ
w Warszawie
ul. Krucza 38/42
00-512 Warszawa**

**adwokata Jacka Dubois
pełnomocnika pokrzywdzonego
Jacka Burego**

Sygn. akt PR 4 Ds. 807.2020.III

ZAŻALENIE

**na postanowienie asesora Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście-Północ w
Warszawie z dnia 26 czerwca 2020 roku o odmowie wszczęcia śledztwa, sygn. akt PR 4
Ds. 807.2020.III**

Działając jako pełnomocnik pokrzywdzonego Jacka Burego (*pełnomocnictwo w załączeniu*),
na podstawie art. 306 § 1 k.p.k., art. 465 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 425 § 1, 2 i 3 k.p.k. zaskarżam

powyższe postanowienie w całości korzyść pokrzywdzonego.

Na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. i art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zaskarżonemu postanowieniu zarzucam:

I. **obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:**

1. **art. 307 § 1 i 3 k.p.k.**, poprzez zaniechanie sprawdzenia faktów zawartych w zawiadomieniu o możliwości popełnienia przestępstwa z dnia 3 czerwca 2020 roku, zwłaszcza poprzez odstąpienie od przesłuchania zawiadamiającego Senatora RP Jacka Burego w charakterze świadka, co doprowadziło do niesłusznego wydania postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa;
2. **art. 303 k.p.k.** poprzez zaniechanie wydania postanowienia o wszczęciu śledztwa, w sytuacji, gdy okoliczności faktyczne wskazane w zawiadomieniu o możliwości popełnienia przestępstwa z dnia 3 czerwca 2020 roku oraz załączone do przedmiotowego zawiadomienia dowody wskazują na istnienie uzasadnionego podejrzenia jego popełnienia;
3. **art. 7 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.** poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów, przy nieuwzględnieniu zasad logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego i wskazań wiedzy, tj. błędną ocenę dowodów zgromadzonych w aktach sprawy i przyjęcie na ich podstawie, że w sprawie zachodzi negatywna przesłanka procesowa, gdyż zachowanie funkcjonariuszy Policji opisane w zawiadomieniu o możliwości popełnienia przestępstwa na szkodę Senatora RP Jacka Burego nie wypełnia znamion czynu z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., co uzasadnia decyzję o odmowie wszczęcia śledztwa w niniejszej sprawie,

podczas gdy prawidłowa analiza przedstawionych w treści zawiadomienia okoliczności oraz załączonych do niego dowodów wskazuje, iż funkcjonariusze Policji w dniu 16 maja 2020 roku przekroczyli swoje

uprawnienia poprzez naruszenie nietykalności cielesnej Senatora RP Jacka Burego, będące konsekwencją nieuprawnionego zastosowania wobec niego środków przymusu bezpośredniego, a także poprzez zatrzymanie Senatora RP Jacka Burego, pomimo posiadanego przez niego immunitetu parlamentarnego i niezawiadomienie o tym fakcie Marszałka Senatu, a ponadto nie dopełnili obowiązków z uwagi na nedoręczenie pokrzywdzonemu protokołu zatrzymania, działając tym samym na szkodę interesu prywatnego pokrzywdzonego, co stanowi czyn zabroniony z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

4. **art. 10 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 297 § 1 k.p.k. w zw. z art. 2 § 1 pkt 1 i 3 k.p.k.** polegającą na odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie, w której obiektywnie zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, co ocenić należy jako działanie sprzeczne z zasadą legalizmu i celami postępowania karnego, nakładającą na oskarżyciela publicznego obowiązek ustalenia, czy zostało popełnione przestępstwo, wykrycia jego sprawcy, a następnie wniesienia i popierania przeciwko niemu aktu oskarżenia;

II. **błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść**, a polegający na uznaniu, iż w sprawie nie zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa na szkodę Senatora RP Jacka Burego, gdyż opisane w treści zawiadomienia z dnia 3 czerwca 2020 roku zachowanie funkcjonariuszy Policji nie wypełnia znamion czynu zabronionego, podczas gdy prawidłowa ocena ujawnionych w sprawie okoliczności oraz dowodów pozostających w dyspozycji organu prowadzącego postępowanie prowadzić powinna do wniosków przeciwnych, co skutkować powinno wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. wnoszę o uchylenie zaskarżonego postanowienia celem ponownego przeanalizowania stanu prawnego i faktycznego oraz podjęcia nowej decyzji w przedmiocie zasadności wszczęcia i przeprowadzenia dochodzenia, a następnie skierowania aktu oskarżenia do sądu w związku ze

złożonym przez pokrzywdzonego zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, jak również wskazanie prokuratorowi niezbędnych do wykonania czynności dowodowych.

Uzasadnienie

I. Uwagi wstępne

1. W dniu 3 czerwca 2020 roku Senator RP Jacek Bury złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przez funkcjonariuszy Policji Arkadiusza Buśko oraz Gabriela Olewińskiego przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 222 § 1 k.k.
2. Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2020 roku asesor Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście-Północ w Warszawie odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia w dniu 16 maja 2020 roku w Warszawie, na Placu Zamkowym, uprawnień przez funkcjonariuszy Policji poprzez naruszenie nietykalności cielesnej senatora Rzeczypospolitej Polskiej Jacka Burego podczas lub w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych, polegających na nadzorowaniu protestu, obywateli i działań służb oraz poprzez jego zatrzymanie, co stanowiło działanie na szkodę interesu prywatnego Jacka Burego, tj. o czyn z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. – na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. – wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.
3. W treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, asesor Prokuratury Rejonowej w pierwszej kolejności wskazał, iż uczestnictwo Senatora RP Jacka Burego w zorganizowanym w dniu 16 maja 2020 roku na Placu Zamkowym proteście nie mieściło się w zakresie jego obowiązków senatorskich, a jego zachowanie jedynie pozorowało czynność służbową, w związku z czym ewentualne naruszenie jego nietykalności cielesnej nie nastąpiło ani podczas, ani w związku z pełnieniem obowiązków służbowych. Asesor Prokuratury Rejonowej podniósł również, iż mając na uwadze okoliczności zdarzenia, nie sposób przyjąć, aby działania funkcjonariuszy Policji, polegające na zastosowaniu wobec Senatora RP Jacka Burego środków

przymusu bezpośredniego, były bezprawne.

4. Zanegowano również sam fakt zatrzymania Senatora RP Jacka Burego w dniu 16 maja 2020 roku, co zdaniem organu prowadzącego postępowanie miałyby oznaczać, że żądanie pokrzywdzonego dotyczące sporządzenia protokołu zatrzymania jest całkowicie bezpodstawne.
5. Z zaskarżonym postanowieniem nie sposób się jednak zgodzić.

II. Uzasadnienie zarzutów

6. Prawidłowa analiza znajdującego się w dyspozycji organu prowadzącego postępowanie materiału dowodowego powinna prowadzić do wniosku, iż bezsprzecznie w niniejszej sprawie istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przez funkcjonariuszy Policji Arkadiusza Buśko oraz Gabriela Olewińskiego przestępstwa z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na szkodę Senatora RP Jacka Burego, co zgodnie z treścią art. 303 k.p.k. obligowało organ do wydania postanowienia o wszczęciu postępowania. Zaniechanie dokonania przedmiotowej czynności należy zatem ocenić jako sprzeczne z przepisami postępowania, jak również z zasadą legalizmu i celami postępowania karnego, nakładającymi na oskarżyciela publicznego obowiązek ustalenia, czy zostało popełnione przestępstwo, wykrycia jego sprawcy, a następnie wniesienia i popierania przeciwko niemu aktu oskarżenia. Konsekwencją powyższego jest również zaniechanie przeprowadzenia podstawowych dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy dowodów, co w efekcie doprowadziło do sformułowania błędnych wniosków o występowaniu negatywnej przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.
7. Odnosząc się już bezpośrednio do treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia w pierwszej kolejności zakwestionować należy twierdzenie asesora Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście-Północ w Warszawie jakoby w ogóle nie doszło do zatrzymania Senatora RP Jacka Burego w dniu 16 maja 2020 roku.
8. W doktrynie powszechnie przyjmuje się, iż zatrzymanie osoby jest ograniczeniem jej wolności osobistej, a w szczególności wolności fizycznej – przenoszenia się z miejsca

na miejsce, rozporządzenia sobą i przedsiębrania innych czynności, np. porozumiewania się z innymi osobami¹. Można zatem przyjąć, że zatrzymanie osoby jest formą przymusu polegającą na krótkotrwałym pozbawieniu wolności określonej osoby².

9. Biorąc pod uwagę cel zatrzymania, można je podzielić na procesowe, celem którego jest zapewnienie prawidłowego toku postępowania karnego, a także pozap procesowe, w tym m.in. porządkowe (prewencyjne), którego celem jest ochrona porządku i bezpieczeństwa publicznego.
10. Art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o Policji uprawnia Policję do zatrzymania w celach prewencyjnych osób w każdej sytuacji, gdy stwarzają one w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia, bez względu na to, czy ich zachowanie ma w danym momencie cechy czynu zabronionego, czy też nie. Przepis ten wymaga jednak, aby zatrzymanie stosowane było przez Policję w ostateczności, gdy inne środki okażą się bezcelowe lub nieskuteczne. Osobom zatrzymanym w wyżej opisanym trybie przysługują prawa analogiczne do tych, które przysługują zatrzymanym w trybie Kodeksu postępowania karnego.
11. Art. 41 ust. 3 Konstytucji RP ustanawia gwarancje dla osób, wobec których dokonuje się zatrzymania. Z jego treści wynika m.in., iż każdy zatrzymany powinien być niezwłocznie i w sposób zrozumiały dla niego poinformowany o przyczynach zatrzymania.
12. Z zatrzymaniem osoby łączą się również określone w przepisach uprawnienia, w tym m.in. prawo do złożenia zażalenia na zatrzymanie. Jak wynika z art. 246 § 1 k.p.k. zatrzymanemu przysługuje zażalenie do sądu. W zażaleniu zatrzymany może się domagać zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości jego zatrzymania. Z uwagi na wynikający z przepisów obowiązek sporządzenia protokołu z zatrzymania, którego treść powinna zawierać także dzień, godzinę, miejsce i przyczynę zatrzymania, termin do wniesienia zażalenia należy liczyć od momentu doręczenia zatrzymanemu odpisu protokołu zatrzymania, zwłaszcza że na dokonującym

---

¹ A. Walc, *Taktyczne aspekty zatrzymania osób*, Szczytno 2001, s. 4.

² R.A. Stefański, *Zatrzymanie według nowego kodeksu postępowania*, „Prokuratura i Prawo” 1997, nr 10, s. 33.

zatrzymania ciąży również obowiązek doręczenia zatrzymanemu odpisu tego protokołu.

13. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż wbrew twierdzeniom organu prowadzącego postępowanie, prawidłowa analiza wskazanych w treści zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa z dnia 3 czerwca 2020 roku okoliczności faktycznych, jak też dowodów, w szczególności w postaci pisma Zastępcy Komendanta Głównego Policji z dnia 28 maja 2020 roku, prowadzić powinna do wniosku, iż **w dniu 16 maja 2020 roku doszło do bezprawnego zatrzymania Senatora RP Jacka Burego.**

14. Zgodnie z opisem wydarzeń przedstawionym przez Senatora RP Jacka Burego w treści zawiadomienia z dnia 3 czerwca 2020 roku w dniu 16 maja 2020 roku w Warszawie odbył się strajk generalny przedsiębiorców i ludzi, którzy protestowali przeciwko obecnej partii rządzącej. Na Placu Zamkowym, gdzie odbywał się protest, znajdowało się kilka osób otoczonych kordonem policyjnym, a także media. W krótkim czasie po przybyciu Senatora RP Jacka Burego na miejsce zdarzenia jeden z przemawiających uczestników protestu zaczął być szarpany przez Policję. Senator RP Jacek Bury stanął w jego obronie, podszedł do funkcjonariuszy Policji, wylegitymował się i poinformował ich, iż jest senatorem. Oświadczenie pokrzywdzonego zostało jednak zignorowane przez funkcjonariuszy Policji. Jak relacjonuje pokrzywdzony *„Potraktowano mnie tak samo jak tego człowieka – zaciągnięto mnie do samochodu policyjnego, popychano, szarpano, po czym podcięto mi nogi i siłą wrzucono mnie do środka, pomimo tego, że wiele razy mówiłem, iż jestem senatorem oraz pokazywałem legitymację, która o tym świadczy”* (str. 2 zawiadomienia z dnia 3 czerwca 2020 roku). Powyższe potwierdzają znajdujące się w aktach sprawy dowody w postaci nagrań z przebiegu zatrzymania oraz zdjęć z miejsca zdarzenia, na których widoczne jest, iż **pokrzywdzony trzyma w ręku legitymację służbową i okazuje ją dokonującym zatrzymania funkcjonariuszom.**

15. Zauważyć również należy, iż już po umieszczeniu pokrzywdzonego w wozie policyjnym, a więc również po wielokrotnym okazywaniu przez niego legitymacji senatora, **pokrzywdzony został wyraźnie poinformowany, że jest zatrzymany na**

podstawie art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o Policji. Okoliczność dokonania zatrzymań prewencyjnych w dniu 16 maja 2020 roku potwierdzona została również w treści pisma Zastępcy Komendanta Głównego Policji z dnia 28 maja 2020 roku.

16. Przedstawione powyżej okoliczności bezsprzecznie świadczą o tym, iż w dniu 16 maja 2020 roku dokonano prewencyjnego zatrzymania Senatora RP Jacka Burego. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż **wobec pokrzywdzonego zastosowana została forma przymusu polegającą na krótkotrwałym pozbawieniu wolności i został on wprost poinformowany o fakcie zatrzymania, a także jego podstawie.**
17. Powyższego nie wyklucza podnoszona przez asesora Prokuratury Rejonowej okoliczność, iż po ponownym poinformowaniu funkcjonariuszy Policji przez pokrzywdzonego, iż jest on senatorem, już w momencie, kiedy znajdował się w wozie policyjnym, dokonujący zatrzymania funkcjonariusze, po konsultacji z przełożonym, oznajmili pokrzywdzonemu, iż jest wolny i może opuścić samochód. Zauważyć bowiem należy, iż **sytuacja ta miała miejsce już po użyciu wobec Senatora RP Jacka Burego środków przymusu bezpośredniego oraz poinformowaniu go o podstawach zatrzymania, a więc po dokonaniu zatrzymania.** Fakt późniejszego pozostawiania pokrzywdzonego w radiowozie w oczekiwaniu na dowódcę, w czasie którego, jak wskazuje asesor Prokuratury Rejonowej, pokrzywdzony „*udzielał wywiadów oraz nagrywał filmy, które następnie zostały publikowane w Internecie*”, co miałoby przeczyć istocie zatrzymania (str. 7 postanowienia), nie ma żadnego wpływu na możliwość ustalenia, że do przedmiotowego zatrzymania faktycznie doszło, bowiem są to wydarzenia, które miały miejsce już po jego dokonaniu. Ponadto, jak wynika z treści zawiadomienia z dnia 3 czerwca 2020 roku opisane powyżej zachowanie Senatora stanowiło wyraz jego sprzeciwu wobec zastałej sytuacji oraz działań policji, a także chęci podjęcia interwencji w obronie praw obywateli. **Kategorycznie należy zatem nie zgodzić się z zaprezentowanym w treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia twierdzeniem, iż pokrzywdzony przebywał w radiowozie dobrowolnie.**
18. Opisane zatrzymanie odbyło się pomimo posiadania przez funkcjonariuszy Policji informacji o tym, iż pokrzywdzony jest senatorem RP, a więc posiada immunitet

parlamentarny, uniemożliwiający jego zatrzymanie lub aresztowanie. Jak wynika bowiem z treści art. 105 ust. 5 w zw. z art. 108 Konstytucji RP oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora – senator nie może być zatrzymany lub aresztowany bez zgody Senatu, z wyjątkiem ujęcia go na gorącym uczynku przestępstwa i jeżeli jego zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. O zatrzymaniu niezwłocznie powiadamia się Marszałka Senatu, który może nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego. **Zakaz zatrzymania obejmuje wszelkie formy pozbawienia lub ograniczenia wolności osobistej posła lub senatora przez organy stosujące przymus.** Jak podnosi się w doktrynie „zakaz stosowania jakiegokolwiek formy pozbawiania wolności parlamentarzysty formułowany przez komentowany art. 10 ust. 2 (ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora – przyp. red.) trzeba rozumieć szeroko, nie tylko jako osadzenie, choćby chwilowe, w miejscu odosobnienia, ale także jako przymuszenie do pozostawania lub opuszczenia określonego miejsca. Nietykalnością objęte będą nie tylko działania organów ścigania lub wymiaru sprawiedliwości, ale także działania jakichkolwiek innych organów państwowych. Ustanawiana przez przepisy konstytucji i ustawy o wykonywaniu mandatu nietykalność parlamentarna jest więc kwalifikowaną nietykalnością w stosunku do tej, jaką posiada każda jednostka”³.

19. **Dokonanie zatrzymania pokrzywdzonego w dniu 16 maja 2020 roku przez funkcjonariuszy Policji Arkadiusza Buśko oraz Gabriela Olewińskiego niewątpliwie stanowiło penalizowane w art. 231 § 1 k.k. przekroczenie uprawnień. Zauważyć bowiem należy, iż ww. funkcjonariusze mieli pełną świadomość bezprawności swojego działania, gdyż zostali wyraźnie poinformowani zarówno werbalnie, jak również poprzez okazanie im legitymacji służbowej, iż Jacek Bury jest senatorem RP i posiada immunitet parlamentarny.**

20. Z opisanym powyżej przekroczeniem uprawnień wiąże się również **niedopełnienie obowiązków przez wskazanych funkcjonariuszy Policji poprzez niedoręczenie Senatorowi RP Jackowi Buremu odpisu protokołu zatrzymania**, co bezsprzecznie stanowiło działanie na szkodę jego interesu prywatnego, ograniczając jego

---

³ K. Grajewski, *Konstytucyjna i ustawowa regulacja zakresu przedmiotowego nietykalności parlamentarnej*, PS 2002, nr 1, s. 51.

uprawnienia jako osoby zatrzymanej, w tym również do złożenia zażalenia do sądu na samą czynność zatrzymania. Funkcjonariusze Policji, wbrew ustawowemu obowiązkowi, nie poinformowali również o całym zajściu Marszałka Senatu.

21. Nie do zaakceptowania jest również prezentowany w treści zaskarżonego postanowienia pogląd, iż uczestnictwo Senatora RP Jacka Burego w zorganizowanym w dniu 16 maja 2020 roku na Placu Zamkowym proteście nie mieściło się w zakresie jego obowiązków senatorskich, a jego zachowanie jedynie pozorowało czynność służbową, w związku z czym ewentualne naruszenie jego nietykalności cielesnej nie nastąpiło ani podczas, ani w związku z pełnieniem obowiązków służbowych.
22. Asesor Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście-Północ w Warszawie zdaje się pomijać kwestię roli parlamentarzysty w polskim systemie politycznym, opierając się jedynie na treści ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora. Zarówno obowiązki, jak i uprawnienia senatora uregulowane są szczegółowo przez przepisy prawne, w tym Konstytucję RP, ustawy – wśród nich przede wszystkim ustawę o wykonywaniu mandatu posła i senatora – oraz Regulamin Senatu. Senator jest członkiem izby wyższej Parlamentu, ma obowiązek czynnego uczestniczenia w posiedzeniach Senatu i jego organów: komisji, Prezydium Senatu, Konwentu Seniorów. Niezależnie od oświadczeń na posiedzeniu Izby senator może także zwrócić się do członków Rady Ministrów, przedstawicieli organów i instytucji państwowych i samorządowych o udzielenie informacji i wyjaśnień w sprawach wynikających z wykonywania przez niego obowiązków parlamentarnych. Senator może ponadto wystąpić z tzw. interwencją, czyli zająć się konkretną sprawą, np. przekazaną mu przez jego wyborcę i żądać wyjaśnień, jak została ona załatwiona. To uprawnienie ma umożliwić senatorowi pomoc obywatelom np. w sytuacjach, gdy podjęcie decyzji w ich sprawach bez uzasadnienia jest odwlekane lub działa się z naruszeniem praw obywatela.
23. Asesor Prokuratury Rejonowej wywnioskował, że z uwagi na to, że protest nie odbywał się w siedzibie Senatu, pokrzywdzony nie mógł wykonywać obowiązków senatora. Z przedstawionego toku myślenia autora zaskarżonego postanowienia wynika zatem, że senator jest nim tylko podczas przebywania na terenie siedziby

Senatu RP przy ul. Wiejskiej 6/8 w Warszawie. Asesor przytaczając po kolei rozdziały ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora, pominął m.in. kwestię tworzenia przez senatorów biur senatorskich, które pomagają im w wykonywaniu ich obowiązków w terenie, nie zaś w siedzibie Senatu, ponieważ co istotne – senatorowie znaczną część pracy wykonują właśnie w terenie.

24. Każdy parlamentarzysta zobowiązany jest przed swoimi wyborcami do prawidłowego pełnienia obowiązków parlamentarzysty. Obowiązki te wynikają również z deklaracji składanej przez nich podczas pierwszego posiedzenia izby tzw. Roty ślubowania senatorskiego zawartej w art. 104 ust. 2 Konstytucji RP, w której parlamentarzysta uroczyście ślubuje rzetelnie i sumiennie wykonywać obowiązki wobec Narodu, strzec suwerenności i interesów Państwa, czynić wszystko dla pomyślności Ojczyzny i dobra obywateli, przestrzegać Konstytucji i innych praw Rzeczypospolitej Polskiej.
25. W aspekcie przedmiotowym sprawowanie mandatu obejmuje wszystkie działania posła (senatora) związane z realizacją konstytucyjnych uprawnień danej izby lub Zgromadzenia Narodowego (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 listopada 2004 roku, sygn. K 38/03, OTK ZU nr 10/A/2004, poz. 104) oraz podejmowaniem wszelkich czynności, do których podjęcia parlamentarzysta jest uprawniony lub zobowiązany przepisami prawa i które łączą się bezpośrednio z wykonywaniem merytorycznych obowiązków członka parlamentu.
26. W tym stanie rzeczy w pełni uprawnione jest twierdzenie, iż **Senator RP Jacek Bury, będący funkcjonariuszem publicznym (art. 115 § 13 pkt 2 k.k.), nadzorując protest, który miał miejsce na Placu Zamkowym w dniu 16 maja 2020 roku, obywateli i działania służb, wykonywał w tym czasie obowiązki służbowe, a zatem użycie wobec niego środków przymusu bezpośredniego i w konsekwencji naruszenie jego nietykalności cielesnej należy ocenić jako wypełniające znamiona czynu zabronionego z art. 222 § 1 k.k.**
27. Opisane powyżej zachowanie funkcjonariuszy Policji stanowiące czyn zabroniony z art. 222 § 1 k.k., należy również ocenić jako przekroczenie przez nich uprawnień w rozumieniu art. 231 § 1 k.k. Zauważyć bowiem należy, iż ze zgromadzonego

materiału dowodowego w sposób jednoznaczny wynika, iż zachowanie pokrzywdzonego nie było tego rodzaju, że wymagało aż tak daleko idącej reakcji ze strony Policji, jak szarpanie, popychanie, podcięcie nóg i wrzucenie siłą do radiowożu.

28. Środków przymusu bezpośredniego można użyć tylko w przypadku konieczności podjęcia co najmniej jednego z działań wyraźnie wymienionych przez ustawodawcę w art. 11 ustawy z dnia 24 maja 2013 roku o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Katalog ten jest zamknięty i nie może być interpretowany rozszerzająco ze względu na ingerencyjność tego rodzaju środków. Zastosowanie środków przymusu bezpośredniego może mieć miejsce tylko, gdy w inny sposób, mniej dolegliwy dla adresata, nie można dokonać określonej czynności służbowej, zatem gdy jest to w danych okolicznościach konieczne. Stosowanie środków przymusu bezpośredniego musi ponadto odpowiadać zasadzie proporcjonalności. Zastosowany środek przymusu bezpośredniego powinien być możliwie jak najmniej dolegliwy, a przy tym umożliwiać osiągnięcie założonego celu. Jak już wskazywano powyżej również samo zatrzymanie prewencyjne stosowane winno być przez Policję w ostateczności, gdy inne środki okażą się bezcelowe lub nieskuteczne.
29. Mając na uwadze powyższe w pełni uprawnione jest twierdzenie, iż w czasie zdarzenia, które miało miejsce w dniu 16 maja 2020 roku **brak było podstaw do zastosowania środków przymusu bezpośredniego nie tylko wobec Senatora RP Jacka Burego, ale również pozostałych uczestników protestu**, a działanie funkcjonariuszy Policji należy oceniać jako naruszenie zasady subsydiarności i proporcjonalności stosowania takich środków.
30. Nie ma także racji autor zaskarżonego postanowienia twierdząc, iż *„sam protest z dnia 16 maja 2020 r. został przeprowadzony z naruszeniem przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 maja 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r., poz. 878). Zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 1 tego rozporządzenia organizowanie zgromadzeń publicznych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 maja 2020 roku było zakazane. W tej sytuacji bezprawna była również obecność senatora Jacka*

Burego na tym zgromadzeniu. Obowiązkiem funkcjonariuszy Policji było zaś podejmowanie odpowiednich działań, w związku z nieprzestrzeganiem obowiązujących zakazów przez uczestników protestu” (str. 6 postanowienia).

31. Zauważyć bowiem należy, iż rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 maja 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r., poz. 878), na które powołuje się asesor Prokuratury Rejonowej, wydane zostało z naruszeniem art. 57, art. 31 ust. 3 i art. 228 ust. 1, 2 i 3 Konstytucji RP, a także art. 12 ust. 1 i art. 52 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.
32. Szczególne wymogi w zakresie ograniczenia konstytucyjnych wolności i praw, do których zalicza się również wymienioną w art. 57 Konstytucji RP wolność zgromadzeń, przewiduje art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Przepis ten doprecyzowuje, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej albo wolności i praw innych osób. Zasada ta winna być odczytywana jako obowiązek wyboru środka ingerencji w prawa jednostki, który byłby dla niej najmniej uciążliwy, przy tym ingerencja ta nie może naruszać samej istoty wolności i praw (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 kwietnia 2011 roku, sygn. akt P 26/09 oraz z dnia 30 października 2006 roku, sygn. akt P 10/06).
33. Tymczasem w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 maja 2020 roku wprost wskazano, że ograniczenia w organizowaniu zgromadzeń w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach polegają na całkowitym zakazie ich organizowania (§ 13 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia). Trzeba mieć przy tym na względzie, iż z uwagi na treść art. 31 ust. 3 Konstytucji RP wolność zgromadzeń może być w określonych sytuacjach ograniczona, nie zaś całkowicie zakazana. Organy władzy nie mogą – przy użyciu zwykłych, konstytucyjnych środków - wyłączyć możliwości realizowania wymienionej wolności. Ograniczenie prawa nie może zaś zmierzać do naruszenia samej istoty tego prawa, co stanowi „rdzeń”, „jądro” tego prawa. Jak trafnie przyjmuje się w doktrynie *„Istota prawa lub wolności zostaje*

*naruszona, gdy regulacje prawne – nie znosząc danego prawa (lub wolności) – w praktyce uniemożliwiają korzystanie z niego*⁴, a taka właśnie sytuacja została wprowadzona w kraju w omawianym rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Rady Ministrów.

34. W sytuacjach szczególnych zagrożeń, jeżeli zwykłe środki konstytucyjne są niewystarczające, art. 228 ust. 1 Konstytucji RP umożliwia wprowadzenie na terenie kraju odpowiedniego stanu nadzwyczajnego. Zauważyć jednocześnie należy, iż wprowadzenie stanu nadzwyczajnego może nastąpić tylko przy równoczesnym wystąpieniu warunków ogólnych (art. 228 ust. 1) i szczególnych, przewidzianych dla określonego rodzaju stanu nadzwyczajnego (art. 229, art. 230, art. 232). Podkreślenia w tym miejscu jednak wymaga, iż pomimo spełnienia w czasie epidemii wirusa SARS-CoV-2 wszystkich przesłanek stanu klęski żywiołowej, organy władzy publicznej nie zdecydowały się na wprowadzenie na terytorium Polski wskazanego stanu nadzwyczajnego.
35. W ostatnim czasie wydawane są pierwsze orzeczenia dotyczące materii zakazów i ograniczeń wprowadzonych rozporządzeniami Ministra Zdrowia i Rady Ministrów w związku z COVID -19. Przykładowo można tu wskazać na postanowienie Sądu Rejonowego w Kościanie, II Wydział Karny z dnia 3 czerwca 2020 roku, wydane w sprawie o sygn. akt: II W 71/20. Przedmiotowe postanowienie odnosi się wprawdzie do naruszenia zakazu przemieszczania się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz niezastosowania się do obowiązku zakrywania ust i nosa w miejscu ogólnodostępnym, zawarte w nim tezy zachowują jednak aktualność w zakresie wszelkich ograniczeń wprowadzanych w czasie epidemii na mocy rozporządzeń Ministra Zdrowia i Rady Ministrów, w tym również rozporządzenia z dnia 16 maja 2020 roku.
36. W wymienionym postanowieniu Sąd Rejonowy uznał, iż *„brak jest podstaw prawnych umożliwiających ustanowienie zakazu przemieszczania się po terytorium RP bez wprowadzenia stanu nadzwyczajnego oraz umożliwiających ustanowienie powszechnego obowiązku zakrywania ust.”* Sąd podkreślał ponadto, że w rozporządzeniach został wprowadzony zakaz przemieszczania się, a nie ograniczenia

---

⁴ B. Banaszak, *Prawo człowieka i obywatela w nowej Konstytucji RP*, Przegląd sejmowy 1995, nr 5.

czy nakaz określonego sposobu przemieszczania się. Zaakcentował również znaczenie art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, który upoważnia do wprowadzania ograniczeń w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw i podkreślał, że ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw. Sąd uznał również, że „podmioty które wydały omawiane rozporządzenia mimo powołania się na podstawę prawną wynikającą z art. 46 ust. 2 i 4, art. 46a i art. 46b pkt 1-6 i 8-12 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń o chorób zakaźnych u ludzi, wprowadzając zakaz przemieszczania się nie działały na podstawie i w granicach tego przepisu, albowiem żaden z tych organów nie został ustawowo umocowany do ustanowienia ogólnego zakazu przemieszczania się. (...) Wobec tego brak jest podstaw pozwalających na tak daleko idącą ingerencję w prawa i wolności jednostki. Nadto, ustanowienie obowiązku stanowi także naruszenie art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.”

37. Mając na uwadze powyższe, ustanowiony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 maja 2020 roku zakaz zgromadzeń publicznych, wprowadzony został bez odpowiedniej podstawy prawnej i z naruszeniem podstawowych gwarancji konstytucyjnych w zakresie przysługujących jednostkom praw i wolności, a tym samym niestosowanie się do niego przez uczestników protestu, który miał miejsce na Placu Zamkowym w dniu 16 maja 2020 roku nie mogło stanowić podstawy użycia przez funkcjonariuszy Policji środków przymusu bezpośredniego.

* * *

Mając na uwadze wszystkie przedstawione powyżej okoliczności uznać należy, iż asesor Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście-Północ w Warszawie, wydając zaskarżone postanowienie, dopuścił się obrazy szeregu przepisów postępowania, co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia. Zgromadzony materiał dowodowy jest bowiem wystarczający do przyjęcia, iż w niniejszej sprawie istnieje uzasadnione podejrzenie

popelnienia przez funkcjonariuszy Policji przestępstwa polegającego na nadużyciu uprawnień oraz niedopełnieniu obowiązków, co skutkować powinno wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa oraz podjęciem odpowiednich czynności dowodowych w sprawie lub co najmniej podjęciem czynności sprawdzających fakty zawarte w zawiadomieniu o możliwości popelnienia przestępstwa z dnia 3 czerwca 2020 roku, zwłaszcza poprzez przesłuchanie zawiadamiającego Senatora RP Jacka Burego w charakterze świadka. Ponadto przedstawione w treści zawiadomienia z dnia 3 czerwca 2020 roku okoliczności oraz dowody prowadzą do wniosku, iż zachowanie funkcjonariuszy Policji, które miało miejsce w dniu 16 maja 2020 roku, wbrew twierdzeniom organu prowadzącego postępowanie, wypełnia znamiona czynu zabronionego z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wobec powyższego, wnoszę jak na wstępie.

Jacek Dubois

adwokat

Załączniki:

1. *Pełnomocnictwo,*
2. *Odpis zażalenia.*